

נובמבר 2016

מוכנות הארגון למצב חירום

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה במספר אירועי החירום בישראל, החל מפעולות פח"ע, רעידות אדמה, מלחמות בהם יש שימוש בנשק קונבנציונאלי ובלתי קונבנציונאלי ועד לאירועי חירום בעקבות שריפות, תאונות עבודה ודליפת חומרים מסוכנים המצויים כמעט בכל מפעל. מטבעם, אירועים אלו בדרך כלל מגיעים כהפתעה מוחלטת ועל כן הכנה מראש של העובדים ואימון של צוותי חירום מפעליים הינה פעולה חיונית ומצילת חיים.

עלייה זו באירועי החירום מחייבת כל ארגון/ מפעל/ חברה להתכונן למצב חירום בהתאם לתרחישים הרלוונטיים לה.

בספרות, ידוע כי תגובת האדם למצב קיצון היא בדרך כלל אוטומטית ומתבססת על סמך ניסיונו והידע שצבר בעבר. כמו כן ידוע כי כשמצב החירום או מצב הלחץ הינם צפויים (ככל הניתן) מראש, הפרט יתפקד טוב יותר. על כן מומלץ לנצל זמני שיגרה ללימוד, הכנה והכשרת צוותי המפעל לקראת מצבי חירום אפשריים.

לדוגמא, במידה ויש במפעל חומרים מסוכנים, יש לתרגל את צוות החירום המפעלי יחד עם כל עובדי המפעל בתרגולת אש ודליפת חומרים מסוכנים ופינוי עובדי המפעל. ככל שתרגולות אלו יועברו באופן ממשי ותדיר כך עובדי המפעל ידעו כיצד לפעול בזמן אמת על פי הנחיות והוראות ברורות וחוסר הוודאות שלהם יקטן.

העלאה למודעות העובדים, חלוקת תפקידים והכנה מראש, יסייעו לצוותי החירום ולעובדי המפעל לפעול טוב יותר בשעת חירום.

יש לזכור כי הכנה מוקדמת ותרגול רלוונטי יאפשרו מעבר טוב יותר משגרה לחירום ובכך ייקלו על תפקוד יעיל ורציף.

מצב חירום בכלל ובמפעל בפרט הינו מצב משברי ולכן יש להתייחס אליו בהתאם, להכין תוכניות מגירה, לתרגל ולהצביע על מיומנויות וידע הקיימים בשגרה שאנו מסוגלים להפעיל בחירום על-מנת לעזור לעצמנו, לבני משפחתנו ולארגון.

תפקוד העובדים בחירום מושפע מהפרמטרים הבאים:

- המיקוד התפיסתי שלו - היכן הוא נדרש יותר.
- מחויבות לצוות משפרת התמקדות בתפקיד במפעל.
- הכנת משפחות העובדים לתפקוד עצמי.
- גיבוש ולכידות בצוות העבודה מצמצמת את תופעת ההיעדרות מהצוות.

- ציפייה מערכתית לתפקוד תקין בחירום מסייעת ליצירת נורמות התנהגותיות מחייבות, המבטיחות תפקוד תקין (נבואה שמגשימה את עצמה).
- מנהיגות מעצבת ודוגמה אישית של המנהלים מחזקת תפקוד ומחויבות העובדים לארגון בשעת חירום.
- רמת הביטחון האישי והמשפחתי הינה בעלת חשיבות בקבלת ההחלטות של העובדים להיענות לצורכי הארגון בשעת חירום.
- רמת המוכנות של העובד לתפקידו בחירום שינבע בין השאר מהאמון במסוגלות העצמית לתפקד בצורה אפקטיבית בחירום, הידע שיש לו על המצב, כמות התרגולים שעשה, ההבנה על מוכנות המפעל לחירום (קיומם של אמצעים, אמון במנהיגות, אמון בצוות) וכדומה.

ככל שהעובדים, משפחותיהם והארגון יהיו מוכנים לחירום, כך יגדלו הסיכויים שהארגון יתפקד בצורה אפקטיבית בשעת חירום.

אנו במכללה לבטיחות ונהיגה במבי, פיתחנו בשיתוף עם מומחים בתחום ומשרד הכלכלה קורס הנותן ידע מקצועי וכלים הלכה למעשה לניתוח אירועים, תרחישים וסיכונים ולהערכות מוקדמת וניהול מצבי חירום בתעשייה מפעלים/ מוסדות וארגונים, כגון: אירועי אש, חומ"ס, רעידות אדמה, פח"ע.

מטרת הקורס היא הכשרת בעלי תפקידים במפעל למתן מענה מקצועי במצבי חירום. לימוד ותרגול הלכה למעשה של כללי התנהגות במצבי חירום, כיצד יש לתרגל צוותי חירום, הכרה וחבירה של גורמים פנים מפעליים אל גורמי החוץ והביטחון בניהול מצבי חירום ואסונות, שיתוף פעולה עם גורמי חוץ (כב"א, פקע"ר, מד"א, משטרה, הרשות המקומית וכו') ועוד.

מצבי חירום מחייבים מתן מענה מקצועי, מדויק וממוקד לסוג האירוע (אש, חומ"ס, רעידות אדמה ופח"ע). קורס זה מספק כלים שימושיים לניהול מצבי חירום במפעל/ מוסד/ ארגון ועל כן חיוני לכל ארגון וממונה בטיחות באשר הוא.

** הקורס יוכר כימי עיון לממונה בטיחות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל פנייה,

צוות המכללה לבטיחות ונהיגה במבי